

Årsredovisning stadsdelsnämnder 2015

Stadsdelsnämnden Norr

1 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

1.1 Människor möts i Borås

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
 Antal genomförda medborgardialoger.	-	4	26	4	2
 Personer som en hemtjänsttagare möter, antal/14 dagar (medelvärde).	16	19	12	12	17
 Andel personer i äldreboende med aktuell genomförandeplan, ej äldre än sex månader, %.	-	77,1	100	90	77,2
 Antal lägenheter som är trygghetsbostäder.	-	120	250	142	120

Under 2015 har diskussioner förts med Hyresrättsföreningarna för Blombacka och Skogslid. Båda dessa boenden uppfyller enligt verksamheten de krav som gäller för Trygghetsboende. Fortsatt diskussion krävs dock för att bli överens om vad som skall gälla i samband med övergång till Trygghetsboende.

Antal genomförda medborgardialoger.

Under 2015 har två medborgardialoger genomförts. Dessa behandlade verksamheten på stadsdelens bibliotek. Dialogerna var lyckade och många medborgare deltog. Ytterligare medborgardialoger planerades i samverkan med andra förvaltningar men genomfördes inte.

Andel personer i äldreboende med aktuell genomförandeplan, ej äldre än sex månader, %.

Antalet aktuella genomförandeplaner har ökat under året, tyvärr har det upptäckts ett handhavandefel så att ett antal planer inte har registrerats. Utbildning genomförs och tydligare manualer finns på varje enhet så antalet bör öka till mätningen i april 2016.

1.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
Möjlighet ska ges pensionärer att i närheten av sina bostäder äta näringsriktig kost i en trivsamt miljö.	◆ Delvis genomfört	Nämnden har öppna restauranger på Duvan, i anslutning till boendet på Klintesväng på Sjöbo och i anslutning till boendena på Gamla och Nya kyrkvägen i Fristad. Möjlighet att äta näringsriktig kost finns även i anslutning till trygghetsboendet på Trappen. Nämndens strävan är även att i samband med nya trygghetsboenden se om det kan ges möjlighet till att inta måltider för även de som inte bor i trygghetsboendet. När det är lämpligt ges även ledsagning till dessa restauranger.
Stadsdelsnämnderna uppdras att i möjligaste mån inkludera de äldre i matlagningen och skapa en meningsfull måltidssituation.	◆ Delvis genomfört	Nämnden ansvarar för fem vård- och omsorgsboenden. På någon enhet lagas all mat och på några är boendet ansluten till en restaurang, tex Margaretagatan 5. De olika matsituationerna påverkar vilken möjlighet den enskilde har att delta i själva matlagningen. Nämndens strävan är att så långt det är möjligt skapa förutsättningar för att de som vill och kan skall kunna delta i själva matlagningen. Där förutsättningar saknas skall istället påverkansmöjlighet finnas på matsedelns innehåll och måltidsmiljön.

1.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
◆ Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.	-	90	100	100	87,8
■ Andel elever som upplever att elevrådets, eller liknande inflytandeforum, arbete tas på allvar av grundskolan, åk 4-9, %.		75,4	100	90	74
■ Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen, %.	81,3	80,3	100	100	78,3
● Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.	210,8	226,6	220	225	225,8
◆ Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.		94,3	100	100	94,5
● Barn på förskola där barnen deltar vid planering av förskolans (veckans) aktiviteter, andel i %.	100	86,2	100	100	100

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
◆ Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.		96,6	100	100	96,8
◆ Andel elever i åk 5 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.	84,4	93,8	100	100	96,7
◆ Andel elever i åk 8 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.	77,1	90,3	100	100	92,4

Andel elever i åk 9 som är behöriga till något nationellt gymnasieprogram, %.

1. Målvärdet som innebär att alla elever blir behöriga att söka nationellt gymnasieprogram har inte uppnåtts.

2. Se under rubriken: "Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen".

3. Under 2012 och 2013 uppgick andelen elever som var behöriga att söka nationellt gymnasieprogram till ca 90%. År 2014 och 2015 har andelen behöriga elever sjunkit och uppgår 2015 till 85% av samtliga elever. Genomförandet av sommarskola har bidragit till en förbättring av resultatet. Om de elever som blivit behöriga efter sommarskolan räknas in uppgår andelen behöriga elever till 88%. Trenden är dock att fler elever saknar behörighet att söka nationellt gymnasieprogram. Se även under rubriken: "Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen".

4. Se under rubriken: "Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen".

Betygsresultaten varierar mycket mellan stadsdelens tre högstadieskolor. Andelen behöriga att söka nationellt gymnasieprogram varierar från 57 % till 92,2 % av eleverna i årskurs 9 på respektive skola.

Andel elever som upplever att elevrådets, eller liknande inflytandeforum, arbetas på allvar av grundskolan, åk 4-9, %.

Målvärdet har inte uppnåtts.

Elevernas inflytande i skolan är ett prioriterat område men skolorna har lagt fokus på den enskilde elevens inflytande över sitt lärande genom en kontinuerlig dialog mellan elev och pedagog om elevens kunskapsutveckling och vad eleven behöver göra för att nå högre måluppfyllelse.

Skolklimatundersökningen visar att 74 % av eleverna upplever att elevrådets arbete tas på allvar vilket är något lägre resultat än föregående år och väsentligt under målvärdet men 6,5 % högre än motsvarande resultat 2013.

Samtliga skolor i stadsdel Norr följer fastställda råd gällande inflytande för barn, elever och föräldrar i förskola, grundskola och grundsärskola. Av råden framgår bland annat att alla skolor ska arbeta fram strukturer kring det formaliserade inflytandet så att eleverna upplever att elevrådets arbete är viktigt, att det är ett hedersuppdrag att sitta med i elevrådet och att frågorna som diskuteras är viktiga och betydelsefulla. Genom att råden gällande inflytande tillämpas på skolorna kommer elevrådets synpunkter i olika frågor att få en större dignitet och därmed kommer också eleverna att uppleva att deras frågor och synpunkter tas på allvar.

Under hösten 2015 har en utbildning för elevrådsrepresentanter planerats och utbildningen genomförs under 2016. Utbildningen förväntas leda till ökat engagemang och aktivitet i elevråden vilket i sin tur skall leda till att eleverna upplever att frågorna tas på allvar.

Andel elever i åk 9 med minst godkänt i alla ämnen, %.

Målvärdet som innebär att samtliga elever ska nå minst godkänt i alla ämnen är inte uppnått.

Sedan 2013 har lärartätheten vis stadsdelens skolor minskat från 8,0 till 7,5 lärare per hundra elever.

Resurserna för att bedriva undervisning har alltså minskat avsevärt. Tillgängliga undervisningsresurser är otillräckliga för att skolorna skall ha möjlighet att ge adekvat stöd till elever med omfattande stödbehov, ta emot nyanlända elever på ett sätt som ger dem goda förutsättningar för fortsatta studier och samtidigt stimulera de elever som har hög motivation och höga ambitioner för sitt skolarbete. Skolans uppdrag är krävande vilket också kan avläsas i undersökningar av hur lärare och annan skolpersonal upplever arbetsbelastningen.

Nämndens ambitioner att organisera särskilda resursteam för att kunna förbättra stödet till elever med omfattande stödbehov, elever med hög frånvaro m fl har, av kostnadsskäl, inte kunnat genomföras.

Resurserna för skolledning har utökats vilket skapat bättre förutsättningar för rektor att fokusera på sitt pedagogiska uppdrag.

Under 2015 prövades "extern rättning" av nationella prov på en av stadsdelens skolor. Resultatet i form av ökad likvärdighet vid bedömningen och, framför allt, avlastning för ordinarie lärare var tillräckligt positivt för att stadsdelen skall utvidga arbetsmodellen under 2016.

Ett antal utvecklingsområden har identifierats som skolorna kommer att arbeta med för att utveckla undervisningen och förbättra resultaten:

- Ledarskapet och lärmiljön i klassrummet.
- Individanpassad undervisning
- Systematiskt kvalitetsarbete.
- Insatser för nyanlända elever
- Användandet av modern teknik i undervisningen.

Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9.

Målvärdet har överträffats men ligger något under det genomsnittliga meritvärdet 2014.

Meritvärdet varierar mycket mellan eleverna. Det finns någon enstaka elev som helt saknar betyg och det finns någon enstaka elev vars meritvärde visar att eleven har A i samtliga betyg.

Det genomsnittliga meritvärdet visar att genomsnittsbetyget ligger mellan C och D men något närmare C än D.

De satsningar som Borås stad genomfört och genomför för att öka måluppfyllelse, exempelvis det systematiska kvalitetsarbetet, matematik, läsutveckling och BFL har med stor sannolikhet bidragit till att meritvärdena kunnat behållas på en acceptabel nivå trots resursminskningen men det är också uppenbart att satsningarna inte når fram till alla elever. Individanpassad undervisning är därför ett utvecklingsområde som behöver prioriteras.

Andel elever som känner sig trygga i grundskolan, åk 4-9, %.

1. Målvärdet som innebär att alla elever skall känna sig trygga i skolan har inte uppnåtts.

2. Skolorna har hög kvalitet på likabehandlingsplanerna, följer kontinuerligt upp och analyserar resultat av genomförda åtgärder och aktiviteter. Skolorna har absolut nolltolerans när det gäller kränkningar, integrerar värdegrundarbete i undervisningen samt genomför återkommande trygghetsvandringar.

Arbetet borgar för att alla elever ska känna trygghet i skolan men skolklimatundersökningen visar att det finns elever på skolorna som inte känner sig helt trygga. Arbetet med trygghetsfrågan måste ständigt fortgå och ambitionen måste vara att alla elever känner sig trygga i skolan.

Klimatundersökningen visar att ungefär 5 av 100 elever inte känner sig trygga i skolan och upplevelsen på skolorna är att klimatet har hårdnat. Hot, våld och grovt språk förekommer mellan eleverna men även mellan elever och vuxna på skolan. Skolan borde vara en fristad för alla elever där de kan känna sig trygga och ingå i en social gemenskap.

3. Resultatet 2015 ligger på samma nivå som 2014. Resultatet är ett par procentenheter lägre i årskurserna 7 - 9 än i årskurserna 4 - 6. Resultatet visar dock att det är mycket få elever i årskurserna 4 -

6 som anser att påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" inte stämmer alls medan de är fler i årskurserna 7 - 9.

4. Skolorna fullföljer det arbete som beskrivits under punkt 2.

Barn på förskola där barnen deltar vid planering av förskolans (veckans) aktiviteter, andel i %.

Alla barn är utifrån förutsättningar på något sätt med och påverkar planeringen i förskolan. Förskolorna arbetar aktivt med barns inflytande.

Graden av inflytande varierar bl. a. beroende på områdets beskaffenhet, antalet språk, kulturella olikheter, etnicitet och vårdnadshavares tolkning av "deltagande i planering".

Förskolans aktiviteter utgår från barnens behov kopplat till läroplanens mål.

Barns delaktighet syns i allt från att pedagoger planerar aktiviteter utifrån observationer av barngruppen, att pedagoger "läser av" det unga barnets behov genom sitt kroppsspråk till att olika råd och diskussioner genomförs för att planera kommande aktiviteter.

Andel föräldrar som känner sig trygga när de lämnar sitt barn på förskolan, %.

Även om utfallet inte är 100% utan 96,8 är slutsatsen att föräldrar känner sig trygga. Beroende på förväntningar, tolkningar av ordet trygghet och egna erfarenheter, så kan ordet trygghet tolkas och betyda olika för föräldrar. Detta gör att 100% målvärde kan vara svårt att uppnå. Självklart är 100% förskolans mål och strävan.

Förskolan informerar föräldrarna på olika sätt i syfte att visa på förskolans aktiviteter. Man ställer frågor, både muntligt och i enkätform för att få veta hur föräldrarna ser på förskolan.

Andel elever i åk 5 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.

1. Målvärdet som innebär att alla elever skall uppleva att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen har inte uppnåtts.

2. Samtliga skolor arbetar med bedömning för lärande (BFL). Förhållningssättet i BFL tar bland annat sikte på att skolan tydligt skall visa att man har höga förväntningar på eleverna. Höga förväntningar är en välkänd framgångsfaktor i skolan.

3. Resultatet har kontinuerligt förbättrats och det beror på att bedömning för lärande är etablerat på samtliga skolor. Sedan 2013 har resultatet förbättrats med 12 procentenheter.

4. Resultatet närmar sig målvärdet vilket visar att det arbete som pågår på skolorna får effekt och att lärarna anammat det förhållningssätt till eleverna som utgör grunden i BFL.

Andel elever i åk 8 som upplever att läraren förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen, %.

1. Målvärdet som innebär att alla elever skall uppleva att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen har inte uppnåtts.

2. Se under rubriken "Andel elever i åk 5 som upplever att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen"

3. Resultatet har förbättrats med ungefär 15 procentenheter sedan 2013 och förbättras även vid en jämförelse med 2014.

4. Se under rubriken "Andel elever i åk 5 som upplever att lärarna förväntar sig att de ska nå målen i alla ämnen"

1.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
Förskolans personal ska ges möjlighet till planeringstid.	◆ Delvis genomfört	Förskolan har i flertalet av förskolorna schemalagt fem timmar per vecka för förskollärarna. På de mindre enheterna, 1-2 avdelningar, är det inte alltid möjligt att schemalägga fem timmar. Vid sjukdom och när det inte går att få tag i vikarier prioriteras tid med barnen framför att utföra den schemalagda tiden för planering. Detta innebär att även om fem timmar har schemalagts, kan planeringstiden bli lägre än fem timmar.
Det finns ingen kommunal fritidsgård i centrala Borås. Stadsdelsnämnd Norr får uppdrag att utreda förutsättningarna för att starta en fritidsgård på Norrmalm.	◆ Delvis genomfört	Utredning pågår.
Stadsdelsnämnd Norr får i uppdrag att utreda den framtida användningen av Säraskolan sett ur ett helhetsperspektiv för Borås Stad.	● Genomfört	
Stadsdelsnämnd Norr uppdras att utreda förutsättningar för att återinföra familjedaghem i Borås Stad.	● Genomfört	
Konceptet "Gående skolbuss" ska provas av en skola i varje stadsdel och därefter utvärderas.	■ Ej genomfört	Konceptet "Gående skolbuss" har inte kunnat genomföras i stadsdelen med hänvisning till att det medför kostnader som under 2015 inte kunnat finansieras/prioriteras inom befintlig budget. Planer har funnits på att pröva konceptet i Fristad för elever bosatta på västra sidan om järnvägen och som har sin skolgång på Gula skolan. Syftet var att säkerställa en trygg skolväg för eleverna utan att de skulle behöva åka skolskjuts. Frågan har diskuterats med skolledningen för Gula skolan samt en grupp föräldrar som engagerat sig i trafiksäkerheten för elever i Fristad. Genomförandet förutsatte dock personalinsatser som skolan, under 2015, inte hade möjlighet att finansiera.
Stadsdelsnämnderna ska ge möjlighet för enskilda skolenheter att ge sitt arbete en speciell profil. Detta kan ge skolan ökad attraktionskraft. Bland annat kan spetsutbildningar i vissa ämnen införas.	◆ Delvis genomfört	Spetsutbildning har inte genomförts på någon av stadsdelens skolor. Däremot har några av stadsdelens skolor sedan några år infört en särskild profil. En av skolorna har idrottsprofil med inriktning mot flera olika idrotter, en annan skola har "entreprenöriellt lärande" som profil och en tredje skola har inriktat sig mot språkutvecklande undervisning och har en särskild sk "språksmedja.

1.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
◆ Andel ekologiska livsmedel, %.	15,7	18,6	25	25	23
● Andel förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som har utmärkelsen Grön Flagg eller annat certifierat miljöledningssystem, %.	-	57,9	56	52	89,5
● Antal arbetsplatser inom Borås Stad som serverar Fairtrade-märkta produkter.	-	45	350	55	55

Andel ekologiska livsmedel, %.

Stadsdelsnämnden har under 2015 köpt 23% ekologiska livsmedel enligt beställnings- och bokföringsprogrammet Agresso. Resultatet är inte korrekt då inköp av frukt och grönsaker ej är med. Detta problem har åtgärdats i januari 2016. Uppföljnings- och statistikverktyget Compare som används av Borås Stad visar att inköp av ekologiska livsmedel på förskolor har varit mellan 35-40 procent, på skolor mellan 25-30 procent och på äldreboenden mellan 19-40 procent. Det finns stora skillnader mellan enheter. Kostenheten har köpt 31% ekologiska livsmedel. Från och med hösten 2015 använder alla kök klimatanpassade och ekologiska matsedlar vilket ökar inköp av ekologiska livsmedel. Alla kök kommer att kravcertifieras under 2016. Det planeras informationsinsatser/rätt kontering främst på skolor och äldreboenden för att säkerställa statistiken. Nämndens förutsättningar för att öka inköp av ekologiska livsmedel till 40% under 2016 är goda. De nya livsmedelsavtalen har ett större urval av produkter, bättre priser på ekologiska livsmedel samt att det endast finns ekologiska alternativ för flera av basprodukter med stora volymer såsom: mejeriprodukter, ägg, kaffe, frysta grönsaker, fisk, kyckling m.m.

Andel förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som har utmärkelsen Grön Flagg eller annat certifierat miljöledningssystem, %.

Stadsdelsnämnden Norr har 27 förskolor som arbetar med Grön Flagg av totalt 28. För närvarande har en skola i stadsdelen (Engelbrektskolan) denna utmärkelse. Det är sex skolor: Bergdalskolan, Erikslundskolan, Sparsörskolan, Gula Skolan, Borgstenaskolan samt Bredaredskolan som förbereder för Grön Flagg. Nämndens målsättning är att alla förskolor och skolor påbörjar arbete med Grön Flagg senast under hösten 2016.

Det är 107 pedagogiska enheter av 134 (80%) som arbetar med Grön Flagg i Borås Stad, varav 83 förskolor, 18 grundskolor samt 6 gymnasieskolor.

Antal arbetsplatser inom Borås Stad som serverar Fairtrade-märkta produkter.

För närvarande serverar 55 av stadsdelsnämndens enheter Fairtrademärkta produkter. Stadsdelsnämndens målsättning är att alla arbetsplatser serverar dessa produkter senast 2016. Fairtrademärkta produkter serveras på alla förskolor, skolor, bibliotek, fritidsgårdar, vård- och omsorgsboenden och öppna mötesplatser.

1.4 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2013	Utfall 2014	Målvärde Staden 2015	Målvärde 2015	Utfall År 2015
■ Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.	6,8	7,4	6	5	7,9
◆ Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.	126	130,6	475	95	102,9
◆ Hälsa - 1 år utan sjukfrånvaro, andel i %.	27,5	30	35	32	27,2

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Målvärdet är inte uppnått. Den nationella trenden är en ökad ohälsa främst bland kvinnodominerade verksamheter och kontaktyrken. Stadsdelen har fortsatt att arbeta främjande och systematiskt med arbetsmiljöfrågorna. Utfallet har försämrats och en av orsakerna är att det idag är en stor arbetsmängd då kraven på flertalet yrken har ökat samt att arbetsgivaren samtidigt har behövt göra anpassningar av personalen. Stadsdelen fortsätter det systematiska arbetet för att skapa hälsofrämjande arbetsplatser i god samverkan med de fackliga organisationerna.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Målvärdet är inte uppnått men stadsdelen har minskat andelen timavlönade under 2015. Den största anledningen till minskningen är ökat användande av resurstid i äldreomsorgen. Förvaltningschefen har kontinuerliga uppföljningar med områdeschefer där det påtalas vikten av att minska andelen timavlönade i verksamheterna. Stadsdelen har förbättrat utfallet och kommer att fortsätta arbeta för att minska andelen timavlönade vikarier ytterligare.

Hälsa - 1 år utan sjukfrånvaro, andel i %.

Målvärdet är inte uppfyllt. De flesta medarbetare i stadsdelen har kontaktyrken vilket gör att det inte går att vara exempelvis förkyld på arbetet då det finns stor risk att smitta sprids. Förvaltningen arbetar vidare för att skapa en hälsofrämjande organisation. Förvaltningschefen har arbetat med friskfaktorer på organisationsnivå på stadsdelens chefsträffar. Exempel på ämnen som prioriterats under 2015 är kommunikation och ett hälsofrämjande ledarskap. Förvaltningen arbetar vidare med att kartlägga friskfaktorer tillsammans med alla medarbetare och de fackliga organisationerna.

1.4.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2015	Kommentar
Stadsdelsnämnderna uppdras att redovisa hur minskade kostnader för livsmedel, givet den nya livsmedelsupphandlingen med oförändrade kvalitetskrav, skapar ökat ekonomiskt utrymme i övrig verksamhet.	◆ Delvis genomfört	Det nya livsmedelsavtalet har inneburit minskade kostnader för livsmedel. De minskade kostnaderna har använts till ökade personalkostnader som bla uppstått pga att heltidstjänster införts inom kostorganisationen.

2 Stadsdelsverksamhet

2.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse
Sålda platser	37 166	42 145	38 906	45 697	6 791
Statsbidrag	12 850	19 033	15 399	27 051	11 652
Avgifter och övriga intäkter	89 382	93 742	86 887	92 620	5 733
Summa Intäkter	139 398	154 920	141 192	165 368	24 176
Personal	-522 589	-557 071	-585 760	-581 092	4 668
Lokaler	-72 972	-77 369	-83 207	-85 303	-2 096
Köpta platser	-269 265	-305 444	-298 596	-322 269	-23 673
Övrigt	-141 092	-114 655	-104 916	-111 312	-6 396
Summa kostnader	-1 005 918	-1 054 539	-1 072 479	-1 099 976	-27 497
Buffert (endast i budget)					
Nettokostnad	-866 520	-899 619	-931 287	-934 608	-3 321
Kommunbidrag	868 858	897 487	931 287	931 287	0
Resultat efter kommunbidrag	2 338	-2 132	0	-3 321	-3 321
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Resultat jfr med tillgängliga medel	2 338	-2 132	0	-3 321	-3 321
Ackumulerat resultat	2 406	3 775			

Resultatanalys

Resultat 2015

Stadsdelsnämnden Norr, stadsdelsverksamhet, redovisar 2015 ett underskott med 3 321 tkr.

Underskottet önskas regleras för merkostnader på 5,5 mnkr för att delade turer upphört inom äldreomsorgen.

Detta innebär ett **egentligt resultat med +2 179 tkr.**

Föregående år uppgick det slutliga resultatet efter kompensation i bokslutet till +1 369 tkr. Det ackumulerade resultatet uppgick därmed vid årets ingång till +3 775 tkr.

Avvikelsen för stadsdelsverksamheten har fr om år 2012 kunnat mätas endast i promille i relation till tilldelat kommunbidrag, vilket kan betraktas som väl balanserat betraktat ur stadsdelens invånares perspektiv. Dvs att tilldelat kommunbidrag varje år har använts till stadsdelens invånare enligt politikens intentioner.

Avvikelse resultat/tilldelat kommunbidrag

2012 - 0,1 % 2013 + 0,4 % 2014 +0,1 % 2015 +0,2%* (*försatt
kompensation i bokslutet)

För chefer och medarbetare betyder det att arbetet med att effektivisera och anpassa för att nå det övergripande målet "en ekonomi i balans" kan betraktas vara uppnått.

Utveckling/tendenser 2016

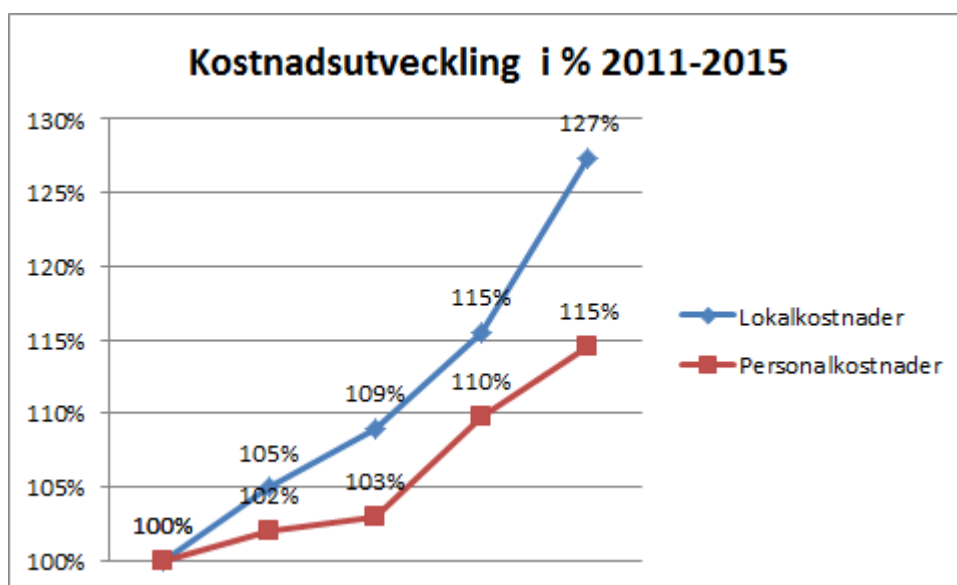
Arbetet med att uppnå det övergripande målet kan dock inte avstanna och under 2016 är det extra viktigt att behålla en god kontroll över kostnadsutvecklingen för att underlätta övergången till ny organisation. Verksamheterna har under 2015 visat en mycket god följsamhet mot budget med minimala avvikelser/överskott förutom äldreomsorgens verksamhet.

Stadsdelen har under året haft ett pilotprojekt avseende att ta bort de delade turerna inom äldreomsorgen. Merkostnaderna beräknas till 5,5 mnkr under 2015 för den interna hemtjänstproduktionen. Under 2016 kommer stadsdelen att fortsätta arbeta med scheman utan delade turer. För äldreomsorgen kommer det att innebära merkostnader även under 2016. Äldreomsorgen har som mål att minimera dessa kostnader så långt som möjligt genom ytterligare effektiviseringar vid schemaläggning mm. Utvecklingen de senaste månaderna visar på en minskad kostnadsutveckling. Borås stad har erhållit statsbidrag för motsvarande kostnader, ev kommer en del av detta bidrag fördelas till Stadsdelsnämnden Norr?

Ärendehandläggning hade vid budgetens upprättande en kostnadsnivå som motsvarar nivån i budget 2016, men dec 2015 och jan 2016 visar en negativ kostnadsutveckling.

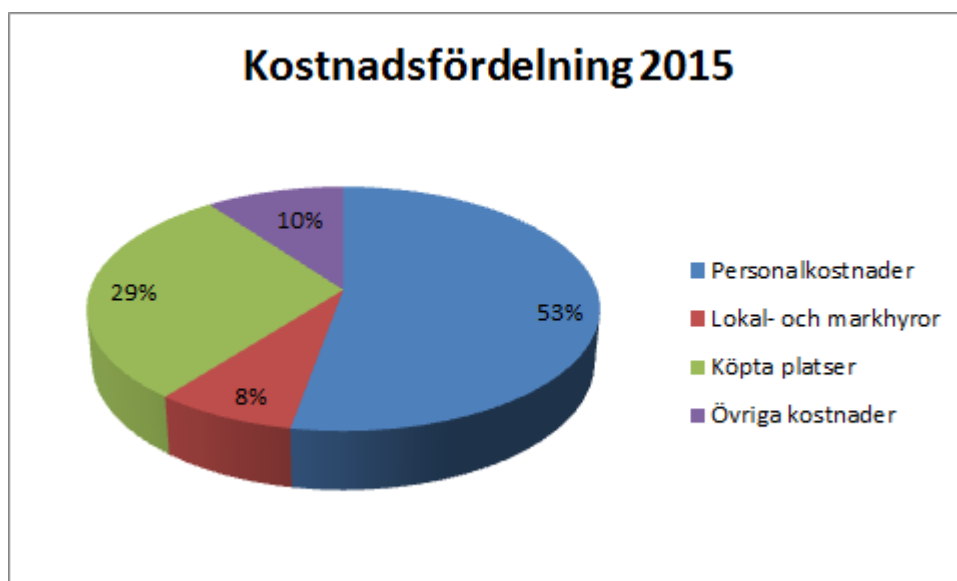
Antal placerade				
	Vobo med htj	Vobo	Korttid	Summa
201509	35	258	22	314
201510	35	256	18	308
201511	35	258	17	310
201512	35	259	20	315
201601	30	265	27	323
Budget	30	263	17	310

Kostnadsutveckling samt kostnadsfördelning

Kommentar:

Diagrammet visar en jämförelse med hur många procent lokal- samt personalkostnader har ökat sedan år 2011. Ramtilldelningen räknas upp med en lägre procent för övriga kostnader (inkl lokalkostnader) än personalkostnader. Detta innebär att för att uppnå ett resultat i balans måste övriga kostnader minska med motsvarande belopp för att finansiera ökade lokalkostnader.

Kommentar:

Personalkostnader är den största kostnaden för stadsdelsverksamheten. Även köpta platser består till största delen av personalkostnader. Detta innebär att det är främst utvecklingen av personalkostnader som har störst betydelse för möjligheten att uppnå ett resultat i balans.

2.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse Tkr	Avvikelse %
Gemensam administration	16 909	16 865	44	0,26
Förebyggande arbete	4 948	4 555	393	7,94
Fritid	7 626	7 322	304	3,99
Kultur	8 594	8 585	9	0,10
Förskola	156 379	156 137	242	0,15
Grundskola inkl. särskola, fritidshem	288 496	288 129	367	0,13
Individ- och familjeomsorg	27 305	27 075	230	0,84
Äldreomsorg	412 932	425 940	-13 008	-3,15
Intern service				
Buffert inom årets kommunbidrag	8 098		8 098	100
Summa	931 287	934 608	-3 321	-0,36

Kost och Lokalvård redovisade ett överskott på 610 tkr, vilket har fördelats ut på resp verksamhet.

Väsentliga budgetavvikelser

Det finns inga väsentliga budgetavvikelser förutom när det gäller äldreomsorgens verksamhet.

Avvikelsen inom äldreomsorgen har uppstått pga av att köpta platser på vobo, korttid samt extern hemtjänst har överstigit budgeterat antal samt att priset för korttid och vobo höjdes med betydligt mer än ramtilldelning. Denna prishöjning innebar en merkostnad på 4 mnkr. Underskottet har dock främst uppstått inom den interna hemtjänstproduktionen pga merkostnader för borttagande av delade turer samt att hemtjänsten ej utfört det antal timmar enligt tilldelad ram.

Bufferten har använts till att balansera upp äldreomsorgens underskott.

Åtgärder

Ärendehandläggning var under hösten i nivå med budget 2016, men stadsdelen kommer att följa utvecklingen nogsamt eftersom de senaste månaderna åter visar på en negativ kostnadsutveckling.

Hemtjänstproduktionen fortsätter arbetet med att minimera merkostnaden pga borttagandet av delade turer. Om stadsdelen får del av det statsbidrag som Borås stad erhållit finns det möjlighet att även denna verksamhet kan vara i balans under 2016.

2.3 Verksamheternas utveckling

2.3.1 Gemensam administration

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	4 189	4 532	409	4 358
Kostnad	-19 810	-20 210	-17 318	-21 223
Nettokostnad	-15 621	-15 678	-16 909	-16 865

Analys

Stadsdelsnämnden Norr har under 2015 haft nio sammanträden, vilka har varit öppna för allmänheten. Vårens nämndsammanträden var välbesökta då medborgarnas engagemang för framförallt skolan var stort. Nämnden har ett socialt utskott som har haft möte ungefär varannan vecka samt ett utskott för kommungemensam förskola och skola. Presidiet har under året gjort regelbundna verksamhetsbesök.

Lokala ungdomsrådet med representanter från elevråden på stadsdelens år 7-9-skolor inklusive sarskolan har fortsatt utvecklats under 2015. Ungdomsrådet är remissinstans åt nämnden i ärenden som berör barn och ungdomar. Pensionärsrådet i Stadsdelsnämnden Norr är remissinstans för nämnden i ärenden som berör äldre.

Stadsdelens chefer samlas vid fyra eftermiddagar per år under ledning av stadsdelschef. Våren 2015 har två tillfällen ägnats åt temat kommunikation utifrån den handbok som tagits fram centralt "Handbok i kommunikation". Stadsdelschef, administrativ chef och stadsdelens kommunikatör har drivit arbetet och syftet har varit och är, att stärka cheferna i sitt kommunikativa uppdrag, som är centralt i ledarskapet. Exempel på teman har varit sociala medier, det kommunikativa uppdraget och hur budskapet blir tydligt. Under hösten 2015 har en chefsträff genomförts. Nytt tema är hälsosamt ledarskap och att leda i förändring. Förvaltningen vill rusta cheferna inför de utmaningar som stundar samt inför ny organisation 2017.

2.3.2 Förebyggande arbete

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	1 024	947	1 330	1 198
Kostnad	-4 710	-6 062	-6 278	-5 753
Nettokostnad	-3 686	-5 115	-4 948	-4 555

Analys

Sjöbo Familjecentral

Familjecentralen Sjöbo erbjuder barnmorskemottagning, barnavårdscentral, socialrådgivning och öppen förskola med ett eget småbarnsbibliotek.

Familjecentralen har öppet måndag 09.00-16.00, onsdag och fredag kl. 09.00-12.00 samt torsdag 09.00-14.30. På onsdagar har man babycafé kl. 09.00-12.00, övrig tid är öppet för föräldrar och barn 0-6 år.

Från januari 2016 kommer öppettiden att utökas på onsdag eftermiddag för föräldrar och barn 0-6 år. Antalet besökare är samma antal som 2014, ca 200 besök per vecka.

Resursteam Pinocchio

1 juli 2015 förändrades teamet från att ha varit två anställda till att istället vara en person. Hösten 2015 var därför en omställning för att avsluta skolärenden för att från 2016 främst arbeta med förskolebarn inom Pinocchio.

Arbetet inom förskolan innebär ofta att vara med som avlämnare mot förskoleklass och finnas som kompetensbärare under den första terminen.

Resursteam Pinocchio har under 2015 främst arbetat med barn/elever utifrån följande områden.

Skola

Utmanande beteende, självskadebeteende, brister i vårdnadshavares förmåga att ta hand om sina barn, konflikter mellan vårdnadshavare samt barns svårighet att tolka sociala koder

Förskola

Sociala beteendesvårigheter med andra barn, barns inre oro, utmanande beteende, aggressivitet, konflikter samt brist på goda sociala samspel mellan vårdnadshavare och barn.

Resursteam Pinocchio har arbetat med ett tjugotal elever/barn inom förskola/skola/fritids i stadsdel Norr under 2015, sju ärenden har påbörjats under 2015 inom förskolan.

Skolledning, förskolechefer och pedagoger anser att resursteamet gett dem kunskaper, insikter om elevens/barnets problematik och förutsättningar, tips och material. De har blivit medvetna om vikten av förhållningssätt och bemötande av eleven/barnet. Det gäller både på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Vårdnadshavare är mycket nöjda och anser att det varit bra att en utomstående person gett familjen och skolan/förskolan stöd samt samordnat kontakter mellan olika verksamheter.

Alla upplever att de fått en förståelse för barnets/elevens hela situation och har fått ökad kunskap om hur man hanterar och förebygger olika situationer, t.ex. konflikter.

Verksamhetsutvecklare, folkhälsosamordnare, Framtid Sjöbo

Stadsdelens verksamhetsutvecklare för ungdomsfrågor har under 2015 arbetat med ungdomsrådet/ungdomsinflytande och organisationen kring det lokala brottsförebyggande rådet och nätverksgrupperna. Ett antal trygghetsvandringar har genomförts bl.a. två historiska/dramatiserade vandringar på Sjöbo. Utvecklaren har även samordnat de feriearbetare som arbetade som unga kommunutvecklare under sommarlovet. Folkhälsosamordnaren har utifrån resultatet i välfärdsbokslutet bland annat arbetat med hälsoveckan, simskola för icke simkunniga kvinnor, föräldrastöd och hygienveckan. I maj arrangerades en invigning av aktivitetsplatsen på Sjöbo Torg. Framtid Sjöbolokalen har under året varit välbesökt och tillsammans med besökarna har en mängd aktiviteter planerats och genomförts. Samverkan med föreningsliv, studieförbund, andra kommunala verksamheter och AB Bostäder har varit prioriterat. Under 2016 kommer personalen att utökas från 1,6 till 2,0 åa vilket kommer att innebära att verksamheten kan utvecklas ytterligare.

2.3.3 Fritid

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	479	516	242	431
Kostnad	-7 928	-7 895	-7 868	-7 753
Nettokostnad	-7 449	-7 379	-7 626	-7 322

Analys

Stadsdelsnämnden Norr har tre kommunalt drivna fritidsgårdar, Munkågården i Fristad, Sjöbo Fritidsgård och Mötesplats Alideberg. Sjöbo fritidsgård har öppet sju kvällar i veckan under normalsäsong, de övriga fem kvällar i veckan.

Stadsdelsnämnden lämnar även bidrag till Svenska kyrkan och Kulturföreningen Tåget som gör det möjligt att bedriva en öppen fritidsgårdsverksamhet i Gustav Adolfs Ungdomsgård och Kulturföreningen Tågets lokaler.

De kommunalt bedrivna gårdarna är medlemmar i KEKS, ett nätverk bestående av kommuner och stadsdelar. Nätverket arbetar bland annat med uppföljning av kvalitet och kompetens. Gårdarna ska genomsyras av delaktighet, jämställdhet och mångfald och bidra till att stärka ungdomars eget ansvarstagande. Verksamheten ska bygga på öppenhet och frivillighet och vara drogfri.

Samverkan med ungdomssamordnare, fältsekreterare, skola, socialförvaltning, föreningar och andra berörda är ett prioriterat område.

2.3.4 Kultur

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	535	526	265	515
Kostnad	-9 146	-8 979	-8 859	-9 100
Nettokostnad	-8 611	-8 453	-8 594	-8 585

Analys

Kulturverksamheten består av folkbiblioteksverksamhet och allmänskulturell verksamhet. I stadsdelen finns två folkbibliotek, Fristad och Sjöbo, som båda har öppet sex dagar i veckan under normalsäsong. För att ge de boende i centrala Borås samma service som boende i Fristad och Sjöbo samverkar Stadsdelsnämnden med stadsbiblioteket.

Verksamhetens syfte är att ge alla medborgare tillgång till ett folkbibliotek, främja läsning och kultur samt ge upplysning och utbildning.

Prioriterade områden är barn- och ungdomskultur samt uppsökande verksamhet. "Boken kommer" till äldre och personer med funktionsnedsättning är ett exempel på en sådan verksamhet.

Program- och utställningsverksamheten kompletterar övriga insatser inom informations- och utlåningsverksamheten. På Fristad bibliotek har Galleri Glasverandan konstutställningar som byts i stort sett varje månad.

Kulturverksamheten har under 2015 samverkat med förskolan vilket innebär att teater erbjuds förskolebarnen enligt en fastställd plan.

2.3.5 Förskola

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
-----	--------------	--------------	-------------	--------------

Intäkt	31 518	35 357	38 536	36 261
Kostnad	-173 703	-183 921	-194 915	-192 398
Nettokostnad	-142 185	-148 564	-156 379	-156 137

Analys

Ur ett kundperspektiv har stadsdelens förskolor erbjudit plats och omsorg utefter föräldrars behov. Alla har fått plats inom önskad tid, dock inte alla inom sina tre val. De har då erbjudits annan förskola.

Utifrån tilldelade budgetramar har verksamheten ansträngt sig för att tillgodose så många barn i behov av särskilt stöd som möjligt.

Antalet placerade barn blev färre än budgeterat vilket inneburit att antalet barn per årsarbetare blev något lägre än budget.

Under året har förskolorna haft en låg personalomsättning. I de fall rekryteringar har genomförts har det varit svårt att rekrytera utbildad personal. Svårigheterna har ökat under höstterminen.

När det gäller korta sjukskrivningar har förskolans korttidssjukskrivningar ökat med nästan en procentenhet jämfört med 2014.

Inför 2016 ser förskolan ett ökat antal boende barn i främst centrum. Främst beror det på inflyttning och ökat kvarboende.

Under 2016 behöver mottagandet av nyanlända barn, 1-5 år, utvecklas.

Stödet för barn med rätt till särskilt behov bedöms fortsätta att vara stort under 2016.

2.3.6 Grundskola inkl. sarskola, fritidshem

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	33 562	42 544	44 928	50 972
Kostnad	-299 607	-323 260	-333 424	-339 101
Nettokostnad	-266 045	-280 716	-288 496	-288 129

Analys

Elevutveckling.

Antalet elever i förskoleklass och grundskola i stadsdelens skolor fortsätter att öka. Sedan 2013 har elevantalet ökat med 260 elever vilket innebär att antalet elever på tre år ökat med vad som motsvarar en medelstor skola. Befolkningsprognosen visar att elevantalet kommer att öka under överskådlig framtid. Storleken på årskullarna i förskolan och ankomsten av nyanlända elever tyder på att elevökningen kommer att vara långvarig. För närvarande är närmare 100 elever med adress inom stadsdel Norr placerade i förberedelseklass och väntar på placering i hemskola.

Elever i friskola:

2010:	158
2011:	225
2012:	256
2013:	273
2014:	304
2015:	292

Antalet elever i friskola har ökat kontinuerligt fram till 2014 för att under 2015 minska något. Utvecklingen visar att antalet köpta elevplatser i friskola kan förväntas ligga på en nivå av ungefär 300 elever om det inte blir fler etableringar av friskolor i Borås.

Lokaler:

Lokalytan per elev har minskat mellan 2014 och 2015 och det beror på att antalet elever i skolorna ökat väsentligt. Under året genomförde Arbetsmiljöinspektionen en granskning av arbetsmiljön i stadsdelens skolor. Påpekade brister har åtgärdats och inspektionen avslutats.

En särskild inspektion genomfördes i Fristadhallen som även den är avslutad.

Lokalvård:

Som en del i budgetanpassningarna 2015 reducerades lokalvården i stadsdelens skolor med c:a 30%. Risk- och konsekvensanalys, utvärdering, synpunkter och klagomål visar att en minskning av lokalvården i den omfattning som genomförts inte är långsiktigt hållbar och omfattningen av lokalvården kommer därför att utökas under 2016.

Personal:

Uppföljning, bl a i form av medarbetarenkät och en enkät genomförd som underlag för Arbetsmiljöverkets inspektion, av hur medarbetarna upplever sin arbetsituation visar att upplevelsen av tung arbetsbelastning och i många fall mycket tung arbetsbelastning är utbredd inom verksamheten. Medarbetarenkäten visar bl a att en stor del av medarbetarna anser sig ha svårt att hinna med sina arbetsuppgifter inom ordinarie arbetstid och att möjligheterna att få stöd och hjälp vid hög arbetsbelastning är begränsade. Även rektorer upplever så hög arbetsbelastning att den periodvis påverkar deras hälsa.

Andelen medarbetare inom skolan som inte registrerat någon sjukfrånvaro under 2015 uppgick till 35,1 % vilket är en något lägre siffra än 2014 då 38 % inte registrerat någon sjukfrånvaro. Även sjukfrånvaron bland medarbetarna har ökat vid en jämförelse med 2014. Under 2014 uppgick sjukfrånvaron till 5,3% av den totala arbetstiden. Motsvarande siffra 2015 var 5,8%.

Under 2015 nyanställdes 84 personer inom skolans verksamhetsområde vilket innebär en personalomsättning på 15 - 20 %. Omsättningen måste betraktas som förhållandevis hög men inte anmärkningsvärd. Verksamheten kan klara en personalomsättning på den nivå under förutsättning att det är möjligt att nyrekrytera behörig personal som ersättare för de som lämnar verksamheten. Under 2015 har det varit svårare att rekrytera behöriga lärare än tidigare och under hösten 2015 uppgick andelen obehöriga lärare till c:a 10% av samtliga lärare. Rekryteringssvårigheterna, som är särskilt tydliga när det gäller lärare i matematik, naturorienterade ämnen, vissa språk och praktisk-estetiska ämnen, men som, i princip, gäller alla pedagogkategorier, är mycket oroande inför framtiden. Statens satsningar för att höja läraryrkets status och utökningen antalet utbildningsplatser kommer inte att få genomslag de närmaste åren och det är därför viktigt att frågan placeras högt upp på dagordningen på alla nivåer.

Förändringar inom skolan:

Den totala produktionskostnaden per elev har sjunkit från 80 400 kr till 77 200 kr mellan 2013 och 2015.

Den del av budgeten som skolan kan använda för undervisningsverksamhet utgör 48 % av den totala produktionskostnaden och undervisningskostnaderna per elev har minskat från 40 000 kr till 37 200 kr mellan 2013 och 2015.

Att produktionskostnaden per elev har minskat beror på att skolan är i balans med budget år 2015, vilket inte varit fallet tidigare år. Det beror även på att elevantalet har ökat med över 200 elever i stadsdelens skolor.

Antalet lärare per hundra elever uppgick 2013 till 8,0 och har sjunkit till 7,5 under 2015.

Elevvårdspersonal ligger på ungefär samma nivå som 2013 men antalet elever per personal i förskoleklass ökat från 20,3 till 21,6. I fritidshemsverksamheten har antalet barn per personal ökat från 18,1 till 21,6.

Villkoren för arbetet inom skolans olika verksamheter har påtagligt förändrats under senare år, dels som en följd av minskade resurser men också på grund av det ökande antalet nyanlända elever som ställer särskilda krav på skolan. Effekterna av de förändrade villkoren har belysts tidigare utifrån arbetsmiljöperspektivet men visar sig också i en tendens till minskad måluppfyllelse bland eleverna och svårigheter att ge tillräckligt och adekvat stöd till elever med omfattande behov av stödinsatser.

Det ambitiösa och framgångsrika arbete som utförs av medarbetarna i grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmen tillsammans med flera framgångsrika utvecklingsprojekt, nya former för kollegialt lärande och utveckling av elevhälsans arbetsformer gör dock att Borås stads skolor står sig väl vid en jämförelse med andra kommuner i landet.

2.3.7 Individ- och familjeomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	845	750	0	1 151
Kostnad	-23 483	-25 304	-27 305	-28 226
Nettokostnad	-22 638	-24 554	-27 305	-27 075

Analys

Barn och unga i stadsdel Norr

Under 2015 har Stadsdelsnämnden haft 440 barn (ca 6,6 % av stadsdelens barn och unga upp till 19 år) som aktualiserats via anmälningar och ansökningar, vilket är färre än 2014. 154 barn har i år fått öppenvård jämfört med 141 barn under 2014 och 107 barn 2013. 47 barn har erhållit kontaktperson eller kontaktfamilj som betraktas som relativt tidiga insatser. Antalet var 44 år 2013 och 59 under 2014. Under 2015 har IFO haft 7 ungdomar placerade på institution under någon period samt 2 ungdomar på kommunens egna ungdomsboende som även är ett Hem- för vård och Boende (HVB-hem). 13 barn har under olika perioder varit placerade inom den externa öppenvården Camp Neptun. Behovet av en omfattande öppenvårdsinsats som inkluderar fritidsstöd, föräldrakontakter och visst skolstöd har under åren ökat. Under 2012 hade stadsdelen 5 barn placerade i denna verksamhet, åtta barn 2013 och 2014 ytterligare ökning till 11 barn. Den öppenvårdsverksamhet som dominerat är den interna via Dialogcentrum. 59 barn/ ungdomar har under året haft insatser från Dialogcentrum, jämfört med 44 under 2013. Under flera år har ett mål varit att minska antalet placerade på institution i åldern 13-20 år. I år har IFO barn och familj haft 7 ungdomar placerade men vårdtiderna har varit korta, i genomsnitt 4,5 månad per placerat barn.

Antal barn placerade i familjehem under 2014 har minskat något från 14 vid årets början till 9 i december 2015. Därtill kommer 12 barn där vårdnaden har flyttats över till familjehemmen. Vårdplaneringsmöten har använts för planering av institutionsvård och i samband med utslussning från omfattande öppenvård. I övrigt har samverkan skett i form av VästBus-möten och samverkansmöten. Under hösten 2015 har stadsdelen haft några flickor med omfattande psykiatrisk problematik där det varit svårt att finna lämpliga insatser från Barn- och ungdomspsykiatri och IFO Barn och familj. Detta har resulterat i att Stadsdelsnämnden till slut fått söka efter och pröva såväl behandlingshem som öppenvårdsinsatser. Dessa åtgärder blir ofta mycket kostnadskrävande och institutioner som tar emot denna målgrupp har en kostnad om ca 8 000 kr/dygn. I något fall har verksamheten fått till avtal om kostnadsdelning med BUP. Det finns ett behov av att utveckla såväl vårdformer som möjligheten till

gemensam kostnadsdelning för denna målgrupp.

Verksamheten inom IFO Barn och familj

IFO Barn och familj i Stadsdelsnämnden Norr har en tydlig inriktning på tidiga insatser och öppenvårdsinsatser. Under 2014 och 2015 har den interna öppenvården på stadsdelsnämnden Väster i samverkan med IFO på övriga stadsdelar genomfört ett förändringsarbete kallat "En väg in". Detta syftar till att samtliga behov av öppenvårdsinsatser slussas via de interna insatsenheterna. De bedömer vilken insats som är mest tillämplig för att möta de behov som identifierats. Efterhand skall även detta ge en tydligare bild av vad som behöver utvecklas för olika insatser. En ny insatsform med socialpedagogiskt stöd för ungdomar med omfattande stödbehov har tillkommit under hösten 2015.

Skolsituationen och skolprestationerna för de barn som är placerade utom hemmet har särskilt följts under det gångna året. 9 barn har varit placerade i Hem för vård och boende eller i familjehem och haft betyg i år 7-9. Av dessa har ingen haft fullständiga betyg. 5 av 9 har haft godkända betyg i kärnämnen (56%). Avsikten är att fortsätta följa detta under 2016. Borås Stad har under året tagit fram rutiner för att följa skolgången för placerade barn, vilket även är ett stöd i detta arbete.

Under 2014 och 2015 har en arbetsgrupp med representanter från Förskolan och IFO Barn och Familj tagit fram handlingsplaner, rutiner och redskap för en utökad samverkan. Detta arbete har följts under 2015 och det kan noteras att kontakterna förenklats och att samverkan förbättrats.

IFO Barn och familj har haft ett ärende rörande Lex Sarah under 2015. IFO BoF i Stadsdel Norr har lägst genomsnittstid för utredningar i Borås med 79 dagar i medel. IVO har även haft tillsyn i ett enskilt ärende.

Personal

Personalgruppen hade under våren flera vakanser men har under hösten haft i stort sett fulltalig bemanning. IFO Barn och familj har under hösten 2015 även handlagt utredningar åt IFO Asyl och även avlastat denna arbetsgrupp med andra arbetsuppgifter. Det är viktigt att fortsätta arbeta för att IFO Barn och familj skall vara en attraktiv arbetsplats eftersom det finns stor rörlighet bland socionomer och detta är en svårrekryterad yrkesgrupp. Socialsekreterarna har under året deltagit i en av Borås Stad upphandlad fördjupningsutbildning i handläggning och dokumentation i socialtjänstens barn- och familjearbete. En lönesatsning/erfarenhetsatsning för handläggare inom myndighetsutövning har genomförts i Borås Stad, vilket förväntas bidra till att minska personalomsättningen. Kompetensutvecklingsatsningar är även en del i denna strävan.

2.3.8 Äldreomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	55 271	57 357	42 475	60 638
Kostnad	-455 555	-465 717	-455 407	-486 578
Nettokostnad	-400 284	-408 360	-412 932	-425 940

Analys

De äldre i stadsdelen

Befolkningsprognosen inför 2015 visade inte på någon större förändring jämfört med 2014 utom en viss ökning i åldersgruppen 65-74 år.

Stadsdelen har haft ett konstant tryck på vårdplaneringar från sjukhuset under året. I genomsnitt har det varit 57 vårdplaneringar/månad vilket är en viss ökning jämfört med både 2014 och 2013. Sjukhuset har en tydlig inriktning på att förkorta den ineliggande vårdtiden vilket påverkar äldreomsorgen. De som kommer hem tidigare är i behov av mer omfattande vårdinsatser och mer hemsjukvård. Ökade

vårdbehov som måste hanteras av kommunala insatser. Nämnden har under flera år haft en tydlig inriktning att ta hem äldre med insatser i hemmet och minska korttidsvården. Under 2015 nyttjades 6 900 korttidsdygn jämfört med 7 600 korttidsdygn 2014 och 11 200 under 2013. Arbetet med Trygg Hemgång, ett arbetssätt som motsvarar den rehabilitering och de insatser som sker på en korttid men i stället bedrivs i hemmet, har varit en del i detta. En stor del av minskningen kan dock hänföras till utökad intern samverkan för att åstadkomma ett gott mottagande efter sjukhusvistelsen. Nämnden har endast behövt betala för ett fåtal dygn på sjukhuset för färdigbehandlade patienter som inte tagits hem inom den gällande tiden som är fem dygn.

Under våren 2015 hade nämnden ett ökat behov av placeringar på vård- och omsorgsboende, Vobo. Under våren erbjöds även samtliga med 100 timmar hemtjänst eller mer möjlighet att flytta in på vård- och omsorgsboende. 58 personer erbjöds och av dessa tackade 6 ja till erbjudandet. Behovet av Vobo har minskat under hösten. Under året har 137 personer från stadsdelen flyttat in på Vobo jämfört med 90 under 2014 och 104 under 2013. Av de från stadsdel Norr som haft sin bostad på Vobo har 128 avlidit under det gångna året.

Antalet personer som haft hemtjänstinsatser har varit ungefär lika många som under 2014. Något fler har privata utförare jämfört med 2014. Trygghetslarmen har ökat något under året och nu har 1 275 personer trygghetslarm. Matdistribution har däremot minskat från 400 personer 2014 till 280 under 2015. Under året har det varit 1 200 besökare i genomsnitt per månad på mötesplatserna Duvan och Blombacka och mötesplatsen i Fristad, totalt ca 14 400 vilket är en ökning med 2 000 besök jämfört med 2014, vilket får ses som mycket positivt. Den öppna mötesplatsen på Blombacka har även under året utökats med ett Café för boende på Blombacka, besökare på mötesplatsen och till verksamheter som pensionärsorganisationer har i huset. Anhörigstödet har förstärkts under 2015 och en heltidstjänst har avsatts till detta. Under året har anhörigrupper kunnat anordnas i centrum, Sjöbo och Fristad. Ett arbete har även pågått med anhörigstöd på Vård- och omsorgsboende. Under året har antalet personer som haft insatsen dagverksamhet ökat från ca 10-12 under början av våren till ca 18-20 under sista kvartalet av 2015.

Verksamhet

Under hela 2015 har ett arbete skett för att minska kostnaderna som i prognoser under våren 2015 var väsentligt högre än rambudget. Stadsdelen hade inledningsvis fler placerade på Vård- och omsorgsboende än budgeterat. Antalet köpta dygn har minskat under 2015 och ligger nära den budgeterade nivån. Utifrån redovisning av köpta hemtjänsttimmar ser det ut som en betydande minskning jämfört med de senaste åren. Detta år är dock inte helt jämförbart med tidigare år då Hemtjänstverksamheten bytt från registrering i Mobipen till registrering i TES och detta ger olika resultat avseende redovisade timmar. Budgeterat är 221 500 timmar internt. Redovisningen ger 198 000 timmar. Antal timmar utifrån tidigare modell beräknas till ca 217 000 timmar, vilket är en viss ökning jämfört med 2014 men fortfarande under budget. Timkostnaden för en intern hemtjänststimma skulle då uppgå till 505 kronor, vilket är samma som 2014. Kostnaderna för privata utförare har inte varit inom budget. De har fått något fler brukare och har även en betydligt högre snitt-tid per brukare jämfört med de som har kommunal utförare.

Biståndshandläggare, avgiftshandläggare och vårdplaneringsteamerna från de tre stadsdelarna har samlokaliseras under senare delen av hösten 2015. I samband med planering och genomförande av flytt och samlokalisering har detta tagit energi och engagemang från arbetsgrupperna. Samtliga ser dock positivt på att samlokaliseras och det utvecklingsarbete med inriktning på en mer likställd biståndshandläggning och bedömning som detta förväntas medföra. Arbetet med flytten medför dock att fokus behöver läggas på detta för att finna delvis nya rutiner och arbetssätt. Något som inledningsvis även kan påverka effektivitet och ekonomi.

Arbetet med kvalitetsregistren Senior Alert, BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) och Palliativregistret är implementerat. Det är ett ständigt pågående arbete med att hitta och förbättra de samverkansformerna som behövs.

I november 2014 infördes Central planering av Hemtjänsten. Planeringen av insatserna görs numera av en centralt placerad grupp planerare i samverkan med ordinarie hemtjänstgrupp. Överblicken och fördelningen av resurserna i hemtjänst har börjat utjämnas mellan de olika hemtjänstområdena under året.

Utbyte av analoga trygghetslarm till digitala trygghetslarm har pågått från 2014 och är nu genomfört. Stadsdel Norr är den stadsdel med flest larm.

Larm- och nattorganisationerna i Borås har till största del slutfört det gemensamt arbete med utbyte av alla lås till mobillås för brukare som har larm och hemtjänst. Endast lås och dörrar till vissa större fastigheter kvarstår, i avvaktan på en enklare och billigare lösning än den som först var planerad.

Hemtjänstgruppen Norrmalm har genomfört ett projekt med Inköp, resultatet är positivt både utifrån ekonomi och arbetsmiljö. Resultatet kommer att redovisas på nämnden under våren 2016.

Det har under 2015 inte funnits några delade turer i stadsdelen. Det har inneburit en minskning av antalet timanställda. I december 2013 användes 34 årsarbetare timanställda, 2014 var det 23 åa och 2015 var det 14 åa. Det finns mer att utveckla i bemanningsmodellen för att ännu mer effektivisera den tillgängliga arbetstiden. Planerad utveckling 2016 är att minska överlappningar och minska arbetspassen på natten. Sjukfrånvaron i hemtjänsten visar ett positivt trendbrott. Det finns en kostnadsökning som beror på borttagande av de delade turerna. Dessa bör kompenseras av de statsbidrag som finns för ökad bemanning inom äldreomsorgen.

Personalsituation

Ärendehandläggning har under året haft flera personer som slutat av olika skäl. Flera går till andra arbeten i Borås stad och några har erhållit arbete på den ort de bor på. Arbetsgruppen har under hösten haft många vakanser och svårt att rekrytera. Under året har flera externa konsulter tagits in för att förstärka arbetsgruppen. Arbetsgruppen har även fått stöd av handläggare från Stadsdelsnämnd Väster och Öster. Numera sker även rekrytering av biståndshandläggartjänster gemensamt och den verksamhet som har störst behov får de nya personalresurser som tillkommer genom rekryteringen. Periodvis har endast 9 av 15 handläggartjänster varit tillsatta. Vakanserna har lett till prioriteringar av arbetsuppgifter, minskad tid för teamsamverkan och uppföljningar. Kvalitén i arbetet har trots detta kunnat hållas på en god nivå. Personalbristen har påverkat äldreomsorgens ekonomi under året. En viktig del i verksamhetsplanen för 2016 är att säkra en god personalbemanning i samverkan med övriga delar i den nya samlokaliserade Ärendehandläggningenheten.

Inom rehabiliteringen och sjuksköterskeverksamhet har situationen varit relativt stabil. Det märks en ökad svårighet att rekrytera sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter och att få tillgång till vikarier då detta behövs.

Det är svårt att rekrytera enhetschefer till äldreomsorgen. Det finns ingen naturlig väg inom organisationen för internrekrytering av chefer. Ett vård och omsorgsboende har provat och utvärderat en organisation med en enhetschef och två biträdande enhetschefer. Det framkom i utvärderingen att det var lättare att genomföra förändringar på ett likvärdigt sätt för hela enheten. I projektet "Ett Gott Liv" är det prioriterat att se över enhetschefernas förutsättningar. Verksamheten inväntar de beslut som skall tas i samband med projektets avslutande.

Det är svårt i nuläget att rekrytera utbildad omvårdnadspersonal. Utbudet för vikarier av utbildningsinsatser såsom validering och lärling har minskat under 2015. Det kommer en nationell satsning för utbildning av omvårdnadspersonal.

2.3.9 Intern service

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	70 081	74 267	68 051	68 085
Kostnad	-70 081	-75 067	-68 051	-68 085
Nettokostnad	0	-800	0	0

Kost och lokalvård redovisade ett överskott på 610 tkr som har fördelats ut till resp verksamhet enligt följande: Kultur 20, Förskola 225, Skola 301, Hemtjänst 30, Vobo 5 och Kommunens skola 29.

Analys

Kost och lokalvård

Kost- och lokalvårdsverksamheten inom Stadsdel Norr levererar service till medborgarna, är geografiskt spridd och bedriver verksamhet på flera små och stora arbetsplatser inom skola, förskola och äldreomsorg.

Utbildning

Verksamhetens innehåll och kvalitet är beroende av medarbetarnas utbildningsbakgrund och kompetens. Borås Stad har medverkat i ett EU-projekt och inriktning var att förbättra medarbetarnas självkänsla, yrkesstolthet samt att stärka deras position på arbetsmarknaden. Under hösten 2015 startade arbetet "en lärande organisation" där medarbetare utbildar medarbetare inom organisationen som kommer fortsätta under 2016.

Måltider

Näringsriktiga skolmåltider ska betraktas som en del av elevernas utbildning enligt skollagen. Tillsynskravet för en bra skolmåltid är att det ska finnas ett fungerande system som visar på att eleverna erbjuds näringsriktiga måltider. Stadsdelens kostverksamhet har ett kvalitetsverktyg "SkolmatSverige" för att göra en bedömning av skolmaten där samarbetet med skolan är en viktig del för att främja bra matvanor hos elever.

Stadsdelarnas skolor har en gemensam näringsberäknad matsedel och under 2016 kommer även förskolan och äldreomsorgen ha en gemensam näringsberäknad matsedel.

Personal

Under året har kost- och lokalvårdsverksamheten haft svårigheter att rekrytera lokalvårdare, utbildade kockar och kockar med specialkostkompetens. De korta sjukrivningarna har ökat under 2015 jämfört med 2014.

Inom en treårsperiod är det ca 15 pensionsavgångar och inom en fem årsperiod är det ca 25 personer som fyller 65 år.

3 Kommungemensam verksamhet

3.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse
Sålda platser	190 827	194 708	178 286	175 563	-2 723
Statsbidrag	47 350	63 220	89 631	101 517	11 886
Avgifter och övriga intäkter	52 232	54 428	55 359	57 219	1 860
Summa Intäkter	290 409	312 356	323 276	334 299	11 023
Personal	-228 179	-232 207	-216 631	-236 902	-20 271
Lokaler	-21 884	-21 567	-15 558	-19 106	-3 548
Köpta platser	-5 115	-37 211	-24 630	-48 115	-23 485
Övrigt	-98 705	-74 595	-111 054	-71 446	39 608
Summa kostnader	-353 883	-365 580	-367 873	-375 569	-7 696
Buffert (endast i budget)					
Nettokostnad	-63 474	-53 224	-44 597	-41 270	3 327
Kommunbidrag	59 439	53 001	44 597	44 597	0
Resultat efter kommunbidrag	-4 035	-223	0	3 327	3 327
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat					
Resultat jfr med tillgängliga medel	-4 035	-223	0	3 327	3 327
Ackumulerat resultat	-6 007	-4 254			

Resultatanalys

Stadsdelsnämnden Norr, kommungemensam verksamhet, redovisar 2015 ett överskott med 3 327 tkr.

Detta resultat önskas regleras avseende:

- Kostnader för barn med skyddad identitet (ramtilldelning saknas) 242 tkr
- Korttiden i Fristad, 1014 tkr. Underskottet avser lokalkostnader jan - juli 2015.
- Margaretagatan 5, 811 tkr. Pga intagningsstopp har enheten en låg beläggning men inga möjligheter att anpassa personalen i motsvarande grad.
- Merkostnader för borttagande av delade turer med 1 300 tkr.
- Totalt: (242+1014+811+1300)= 3 367 tkr

Detta innebär ett **egentligt resultat med 6 694 tkr.**

Föregående år uppgick underskottet till 223 tkr, efter kompensation i bokslutet blev det slutliga resultatet +1 753 tkr. Det ackumulerade negativa resultatet uppgick därmed vid årets ingång till -4 254 tkr.

Resultat

Stadsdelen har under året haft ett pilotprojekt avseende att avskaffa de delade turerna inom äldreomsorgen. Merkostnaderna beräknas till 1,3 mnkr under 2015 för vård- och omsorgsboendena. Under 2016 kommer stadsdelen att fortsätta arbeta med scheman utan delade turer. För voboenheterna kommer det att innebära merkostnader även under 2016. Äldreomsorgen har som mål att minimera dessa kostnader så långt som möjligt genom ytterligare effektiviseringar vid schemaläggning mm. Vad gäller dessa enheter bedöms merkostnaden vara nere i den nivå som tidigare ansetts vara möjlig. Stadsdelen har dock som mål att minimera dessa kostnader så långt det är möjligt och utvecklingen de senaste månaderna visar på en fortsatt minskad kostnadsutveckling. Borås stad har erhållit statsbidrag för motsvarande kostnader, ev kommer en del av detta bidrag fördelas till Stadsdelsnämnden Norr?.

I FO Asyl redovisar ett överskott som beror på det stora antal ensamkommande barn som anlände under hösten 2015 samt att stadsdelen övertog ansvaret för boendena fr om juni 2015 från Stadsdel Väster. Avsättning har genomförts i bokslutet avseende etableringskostnader för dessa barn kommande år.

CFL har inte en ramtilldelning som motsvarar kostnaderna och under 2015 redovisar denna enhet ett underskott med 0,8 mnkr. Förutsättningarna för denna enhet under 2016 beror på hur stor del av engångsbeloppet som Borås stad erhållit som kommer att fördelas till skolverksamheten (inkl CFL). Det beror även på ALFs beslut om fördelning av Migrationsverkets etableringsersättning till barn som fått uppehållstillstånd.

3.2 Kommunövergripande verksamhet

3.2.1 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnad

Tkr	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse Tkr	Avvikelse %
Fritid	1 277	1 182	95	7,44
Förskola	8 798	7 980	818	9,30
Grundskola inkl. särskola, freitidshem	28 661	30 450	-1 789	-6,24
Individ- och familjeomsorg	1 854	1 911	-57	-3,07
Flyktingverksamhet	3 830	-2 830	6 660	173,89
Buffert inom årets kommunbidrag				
Summa	44 420	38 693	5 727	12,89

Väsentliga budgetavvikelser

I FO Asyl har en budgetavvikelse som beror på att det tilldelade kommunbidraget inte har behövt

ianspråktagas. Det beror även på att belastningen varit så hög att det varken funnits tillräckligt med personal eller boendeplatser i den omfattning som varit önskvärd.

Avvikelsen för ramfinansierad skola beror främst på CFL men balanseras upp av att produktionsenheterna redovisar ett motsvarande överskott, se avsnitt 4.3.1.

Åtgärder

Personalbristen är fortfarande ett stort problem för IFO Asyl. Se avsnitt 4.2.2.5.

3.2.2 Verksamheternas utveckling

3.2.2.1 Fritid

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	24	22	28	24
Kostnad	-1 256	-1 276	-1 305	-1 206
Nettokostnad	-1 232	-1 254	-1 277	-1 182

Analys

Stadsdelsnämnden ansvarar för dagkolonin badresor till Sjömarken som äger rum under sommarlovet och vänder sig till barn i åldern 7-13 år. Bussar hämtar vid hållplatser runt om i staden. Personalen rekryterades under 2015 i stor utsträckning från fritidsgårdarna i Borås Stad.

3.2.2.2 Förskola

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	34	21	0	862
Kostnad	-7 648	-7 505	-8 798	-8 842
Nettokostnad	-7 614	-7 484	-8 798	-7 980

Analys

CFL fick under året ett utökat uppdrag att utveckla modersmålsstödet i förskola. Finansiering har skett genom att Arbetslivsnämnden för varje etablerat barn i förskoleåldern fördelat 10 tkr av 42 tkr till CFL. En utvecklingspedagog har under året arbetat heltid tillsammans med ett antal modersmåls lärare för att utveckla förskolornas kompetens att genomföra sitt uppdrag kring modersmålsstöd. Arbetet bedöms ha varit framgångsrikt och planeras fortsätta.

Utvecklingsenheten har arbetat med förskolans utveckling enligt plan.

3.2.2.3 Grundskola inkl. särskola, fritidshem

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	7 923	18 624	11 731	14 346
Kostnad	-47 733	-53 554	-40 392	-44 796
Nettokostnad	-39 810	-34 930	-28 661	-30 450

Analys

CFL har under året klarat av att möta den mycket stora ökningen av nyanlända. Under hösten ökade antalet personal från 40 till 130 personer framför allt inom studiehandledning och förberedelseklass. Det kom under året ca 600 nyanlända. 550 elever i grundskolorna har fått studiehandledning. 200 har fått modersmålsundervisning och mot slutet av året fanns 14 förberedelseklasser med ca 340 elever. Trots ett tillskott till ramen med 5,5 mnkr från Arbetslivsnämnden klarades inte uppdraget inom ram, vilket genererade ett resultat på -843 kkr. Eftersom att förberedelseklasserna redovisade motsvarande överskott innebär detta ett resultat i balans för CFL. Inför 2016 har Arbetslivsnämnden beslutat öka andelen av etableringsersättningen till skolan per nyanländ från 10 tkr av 42 tkr per år de första två åren till 37,5 tkr av 62,5 tkr. Det är inte möjligt att förutse antal nyanlända under 2016. Men CFL kommer att behöva få del av det särskilda statsbidrag på 81 mnkr som Borås stad erhållit.

Antalet vårdnadsbidrag har minskat något.

Utvecklingsenhetens ram minskades inför 2015 med ca en mnkr. Detta har medfört att två tjänster inte tillsatts. Utvecklingsenheten tillhandahåller inte längre service när det gäller skoldatatek som nu helt hanteras av stadsdelarnas elevhälsa. De arbetsuppgifter som tidigare sköttes av en områdessamordnare har fördelats på övrig personal vilket ökat arbetsbördan och gjort att ambitionsnivån i utvecklingsarbetet har minskats något. Den översyn av skolstrukturen som skrivits fram i budget 2016 och som är tänkt att Utvecklingsenheten skall genomföra är inte möjlig utan en tillfällig personalförstärkning.

3.2.2.4 Individ- och familjeomsorg

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	154	162	138	166
Kostnad	-2 000	-2 002	-1 992	-2 077
Nettokostnad	-1 846	-1 840	-1 854	-1 911

Analys

Borås Stads barnkoloni i Espevik administreras av Stadsdelsförvaltningen Norr. Verksamheten vänder sig till barn 8-12 år och pågår under tre treveckorsperioder på sommarlovet. Det finns möjlighet för 108 barn att delta. Till dessa platser fanns under 2015 140 sökande.

3.2.2.5 Flyktingverksamhet

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
-----	--------------	--------------	-------------	--------------

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	42 912	46 446	81 836	88 747
Kostnad	-46 412	-49 016	-85 666	-85 917
Nettokostnad	-3 500	-2 570	-3 830	2 830

Analys

Asylsökande barn

Stadsdelsnämnden Norr har ansvaret för asylsökande barn i Borås Stad. När barnen får uppehållstillstånd och situationen är stabil flyttas eventuellt pågående insatser över till den stadsdelsnämnd där barnet är bosatt. Asylsökande barn omfattar såväl barn som bor med sina vårdnadshavare som ensamkommande flyktingbarn utan legal vårdnadshavare i Sverige. Verksamheten kring mottagande av flyktingbarn är en växande verksamhet och den får allt fler barn och ungdomar att handlägga.

Antalet familjehemsplaceringar har successivt ökat sedan 2010 vilket mestadels beror på det ökade mottagandet av ensamkommande flyktingbarn där vissa placerats i familjehem istället för på ungdomsboende.

Ensamkommande barn som anländer till en släkting och dennes bostad utreds på plats, därefter blir släktingens bostad ett familjehem. Detta utifrån nya rekommendationer från Socialstyrelsen.

Ensamkommande flyktingbarn

Borås Stad har under 2015 haft ett avtal om 39 platser för asylsökande och 45 boendeplatser för barn med uppehållstillstånd. Under våren kom 20 barn och Migrationsverket skrev ner sina årsprognoser. I juli började flyktingströmmar komma från Syrien, Irak och Afghanistan och många ensamkommande flyktingbarn anvisades till Borås. Redan i augusti var platserna i avtalet fullt och Migrationsverket började använda sig av möjligheten att anvisa utöver avtalet. Borås har under 2015 tagit emot 305 ensamkommande flyktingbarn. Borås utgör ca 1 % av Sveriges befolkning och ca 30 000 barn har kommit till Sverige, vilket betyder att mottagandet i Borås varit proportionerligt gentemot stadens storlek. Drygt 180 barn kommer från Afghanistan och 40 barn från Syrien, vilket är de två största grupperna.

I juli månad hade Borås tre egna permanenta boenden med totalt 50 platser. Från och med augusti har det startats tre ytterligare egna boenden för att möta behoven. Egna nya boenden kunde dock inte startas i den takt som krävdes för att möta behovet så mot slutet av hösten användes även sammanhängande tomma platser på Vård- och omsorgsboenden. Ungefär 40 barn har varit placerade på detta sätt. Från och med augusti medgav Socialstyrelsen att kommunen kunde placera två ensamkommande flyktingbarn per rum, vilket bidrog till att ge ökade möjligheter att lösa mottagandet. Många barn placeras även i familjehem. De flesta av dessa är släktinghem men många nya både privata och kommunala familjehem har använts. Barnen anmäls direkt till Centrum för flerspråkigt lärande (CFL) och har trots att det kommit ett stort antal sällan fått vänta längre än tre veckor på skolstart. Verksamheten har i verksamhetsplaneringen betonat att skolgången för dessa barn särskilt skall följas. Det har varit svårt att fullfölja detta under 2015 och målet har varit att samtliga skall gå i skola och på sikt börja gymnasieskola.

Det finns former för utslussning till egen lägenhet och ett antal barn över 18 år med uppehållstillstånd bor i lägenhet med stöd. Regeringen har även tagit beslut om en ny form av boende stödboende som framöver kan användas för utslussning. Handläggningstiden på Migrationsverket har under 2015 blivit allt längre och för närvarande beräknar de att det tar mellan 18-24 månader innan beslut om uppehållstillstånd lämnas. Kring asylsökande barn har ett tätt samarbete skett med god man, skolor, institutioner och Migrationsverket.

Boenden för ensamkommande flyktingbarn

Stadsdelsnämnd Norr tog över produktionen av boenden för ensamkommande flyktingbarn från och med 1 juli 2015. Detta för att underlätta ett sammanhållet mottagande av barnen. Under året har fyra boenden startats. Periodvis har det inneburit en omfattande rekrytering av personal och en växande verksamhet. Detta har möjliggjorts genom stöd av bl.a. Lokalförsörjningsnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden. Säkerhet, brandlarm har alltid gått igenom innan start av nytt boende och detta har fortlöpande följts upp. Varje boende har en arbetsledare som hanterar behov av daglig arbetsledning och fördelning av arbetsuppgifter. Under 2015 hade verksamheten en enhetschef men hade stöd av en av de övriga enhetscheferna. Rekrytering pågår av ytterligare enhetschefer. Under 2016 avser verksamheten att skapa enhetliga strukturer för boendena, se över kvalitetsarbetet och säkra arbetet med rutiner kring de områden som inte gjorts under uppstartsperioden. Samtliga boendena har personal dygnet runt och även vaken nattpersonal. Sedan stadsdelsnämnd Norr tog över verksamheten har det varit 6 tillbud varav 2 allvarliga. Boendeverksamheten har emellertid kännetecknats av få allvarliga incidenter med tanke på den stora antalet barn som flyttat in under kort tid. Barn som mår så pass dåligt pga. traumatiska upplevelser och/ eller annan social och psykisk problematik flyttas ofta till boenden som har behandlingsinriktning. Periodvis har det varit mycket svårt att få tillgång till denna form av platser då efterfrågan i hela landet varit mycket hög. Möjligen skall det övervägas att inrätta ett eget boende i Borås Stads regi för barn med mer omfattande problematik för att på så sätt inte vara helt beroende av att köpa externa platser.

Personal

Personalen har under hösten 2015 haft en mycket stor belastning och det har varit svårt att rekrytera tillräckligt med handläggare för att utreda och fortsatt handläggning av barnen. Behovet av handläggare blev akut under oktober månad och verksamheten fick vända sig till övriga nämnder som har socionomer anställda för att få stöd med handläggningen. I verksamheten krävs utifrån lag att socionom skall göra ställningstaganden och fatta beslut, vilket medför att det är svårt att rekrytera andra yrkesgrupper. Verksamheten har dock utökat det administrativa stödet och även haft personer som agerat transportör av barn. Detta för att avlasta handläggarna dessa arbetsuppgifter. Verksamheten överväger även att under 2016 rekrytera icke-socionomer för delar av utredningsarbetet. Vid 2015 års utgång saknas tre handläggare för att handlägga de barn som anlänt under senare delen av hösten. Utredningstiderna har dragit över lagstaddade tider och barn har även fått bristande uppföljning som en följd av handläggjarbristen. Nämnden har förhoppningen att stödet från övriga nämnder på kort sikt skall dämpa dessa effekter och en intensiv satsning kring rekrytering mer långsiktigt skall lösa handläggjarbehovet för de ungdomar som har behov av kontakter och uppföljning.

3.3 Kommungemensam produktion

3.3.1 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnad

Tkr	Budget 2015	Bokslut 2015	Avvikelse Tkr	Avvikelse %
Förskola	0	-100	100	#DIVISION/0!
Grundskola inkl särskola, fritidshem	177	-757	934	527,68
Äldreomsorg	0	3 434	-3 434	#DIVISION/0!
Summa	177	2 577	-2 400	-1 355,93

Väsentliga budgetavvikelser

Skola/förskola

Se avsnitt 4.2.1.

Äldreomsorg -3 434 tkr

I underskottet ingår följande kostnader som stadsdelen äskar kompensation för i bokslutet:

- Lokalkostnader för korttiden i Fristad jan-juli 2015, 1014 tkr.
- Margaretagatan 5, 811 tkr. Pga intagningsstopp har enheten en låg beläggning men inga möjligheter att anpassa personalen i motsvarande grad.
- Merkostnader för borttagande av delade turer med 1 300 tkr.
- Totalt: (1014+811+1300)= 3 125 tkr, vilket innebär ett egentligt underskott med 309 tkr.

Åtgärder

Voboenheterna fortsätter arbetet med att minimera merkostnaden pga borttagandet av delade turer. Om stadsdelen får del av det statsbidrag som Borås stad erhållit finns en stor sannolikhet att denna verksamhet kan vara i balans under 2016.

3.3.2 Verksamheternas utveckling

3.3.2.1 Förskola

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	3 237	2 681	3 449	2 742
Kostnad	-3 281	-3 099	-3 449	-2 642
Nettokostnad	-44	-418	0	100

Analys

Kvarngården Mini är en kommungemensam förskola för barn med grava funktionsnedsättningar. Verksamheten som rör ca fem barn upplevs fungera väl.

3.3.2.2 Grundskola inkl. särskola, fritidshem

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	64 429	66 921	52 736	56 190
Kostnad	-64 811	-65 186	-52 913	-55 433
Nettokostnad	-382	1 735	-177	757

Korttidstillsyn särskola redovisas i denna tabell.

Analys

Grundskolorna fick ett antal elever mer än beräknat vilket innebar att kostnaden per barn blev lägre, vilket innebar en sänkning av priset till stadsdelarna.

Förberedelseklassverksamheten växte mot slutet av året från 2 klasser till 14 st med ca 340 elever. Pga

av lokalbrister och svårighet att rekrytera personal har klasstorleken kommit att bli 25 elever mot budgeterade 15 vilket bedöms ha sänkt kvalitén. Den stora volymen beräknas att finnas kvar första halvåret 2016. I skrivande stund kommer mycket få nyanlända till följd av den förändrade flyktingpolitiken. Det är dock omöjligt att sia om hur detta kommer att utvecklas, vilket innebär en fortsatt hög handlingsberedskap.

3.3.2.3 Äldreomsorg

3.3.2.3.1 Vård- och omsorgsboenden

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	162 397	170 637	172 193	170 369
Kostnad	-165 752	-174 762	-172 193	-172 990
Nettokostnad	-3 355	-4 125	0	-2 621

Analys

Beläggning på Margaretagatan 5 har under året varit låg. Trots personalanpassningarna har verksamheten inte kunnat drivas inom de ekonomiska förutsättningarna. Vissa av de tomma lägenheter har under året använts till ensamkommande barn som en akutlösning och planeras att avslutas i mars 2016. Vid årsskiftet bor endast 15 brukare kvar av 28 lägenheter. Ett beslut inväntas om omställning till trygghetsbostäder.

Alla enheter har under året arbetat med kvalitetsregister, Senior alert och BPSD (beteende och psykiska symtom vid demenssjukdom).

Det nya dokumentationsprogrammet Viva har införts under året. Två enheter har inte slutfört eller uppdaterat alla genomförandeplaner. Det kommer att vara genomfört under första halvåret 2016.

Ingen av enheterna har haft några delade turer under 2015. Det har medfört att det inte använts så mycket timanställd personal som föregående år. Vissa av enheterna har även hittat möjligheter i sin bemanning som påverkat det ekonomiska resultatet positivt. Alla processer utifrån bemanningen har synkroniserats för att få en tydlig ordning av hur resurser skall fördelas så effektivt som möjligt.

I samband med att det frigjorts resurser pga borttagandet av delade turer har aktiviteter för de boende kunnat erbjudas på helgerna.

3.3.2.3.2 Korttidsplatser

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	6 984	5 795	0	30
Kostnad	-12 835	-8 468	0	-1 044
Nettokostnad	-5 851	-2 673	0	-1 014

Analys

Lokalerna avsedda för korttidsboende i Fristad har fr om augusti 2015 använts som boende för ensamkommande flyktingbarn.

3.3.2.3.3 Dagverksamhet

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Budget 2015	Bokslut 2015
Intäkt	2 371	1 362	1 163	1 353
Kostnad	-2 206	-1 025	-1 163	-1 152
Nettokostnad	165	337	0	201

Analys

Dagverksamheten i Fristad för äldre med demensdiagnos har sex platser, varav de flesta besökarna kommer från Fristadsområdet. Beläggningen under 2015 har varit mycket god.

4 Verksamhetsmätt

4.1 Fritidsverksamhet

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal fritidsgårdar	5	5	5	5
Öppethållande timmar per vecka, fritidsgård	162	162	162	162
Öppethållande dagar per vecka	7	7	7	7

4.2 Kultur

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal folkbibliotek	2	2	2	2
Öppethållande timmar per vecka, folkbibliotek	86	86	86	86

4.3 Skola

4.3.1 Grundskola

Verksamhetsmått	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever från stadsdelen i grundskola	2 577	2 652	2 775	2 750
Antal individintegrerade elever från stadsdelen	5	7	6	4
Antal egna elever i fristående skola	273	304	318	292
Antal elever i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	2 438	2 505	2 604	2 650
Antal elever i åk 1-3 i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	858	891	946	972
Antal elever i åk 4-6 i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	796	795	810	814
Antal elever i åk 7-9 i stadsdelens skolor, ej kommungemensamma specialskolor	784	819	848	864
Total produktionskostnad per elev i stadsdelens skolor, exkl skolskjutsar, kr	80 359	79 753	76 473	77 206
Kostnad för administration per elev i stadsdelens skolor, kr	6 170	6 735	6 430	6 993
Kostnad för skolmåltider per elev i stadsdelens skolor, kr	4 728	5 384	5 173	5 190
Kostnad för elevvård per elev i stadsdelens skolor, kr	2 612	2 489	2 813	2 669
Kostnad för lokaler per elev i stadsdelens skolor, kr	19 598	17 800	17 800	17 112
Kostnad för undervisning per elev i stadsdelens skolor, kr	39 990	38 867	36 314	37 226
Kostnad för elevassistenter per elev i stadsdelens skolor, kr	3 458	3 859	4 202	3 927
Kostnad för läromedel mm per elev i stadsdelens skolor, kr	3 121	4 010	3 006	3 526
Kostnad för skolbibliotek per elev i stadsdelens skolor, kr	682	609	735	562

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Lokalyta per elev, m ²	16,11	16,09	15,4	15,22
Antal heltidslärare per 100 elever	8	7,7	7	7,5
Antal heltidslärare per 100 elever exkl. lärare i svenska som andraspråk	7,9	7,6	6,9	7,4
Antal elevvårdspersonal och elevassistenter per 100 elever	1,3	1,5	1,4	1,34
Antal egna elever med skolskjuts	562	620	600	632

4.3.2 Förskoleklass

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever från stadsdelen i förskoleklass	301	332	310	342
Antal elever i fristående verksamhet	10	9	9	6
Antal elever i stadsdelens förskoleklasser	303	342	350	353
Total nettokostnad per elev i stadsdelens förskoleklasser	32 932	41 828	46 169	46 529
Kostnad för personal per elev i stadsdelens förskoleklasser	23 458	24 623	26 089	27 010
Kostnad för lokaler per elev i stadsdelens förskoleklasser	4 221	12 055	13 958	13 702
Övriga kostnader per elev i stadsdelens förskoleklasser	5 253	5 150	6 123	5 817
Elever per heltid pedagogisk personal	20,3	19,9	18,8	21,6

4.3.3 Obligatorisk särskola

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever i särskola	15	16	17	19
Antal elever i kommunens särskola	88	92	88	96
Antal elever från annan kommun	3	4	3	3
Antal elever från kommunen hos annan huvudman	0	1	0	0
Nettokostnad per elev i kommunens skolor, kr	359 956	354 245	384 891	372 002
Antal elever per heltidslärare	3,6	3,6	3,6	3

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal elever per heltid elevassistent	3	3,1	3,4	4,9

4.3.4 Fritidshem

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn från egen stadsdel.	1 087	1 108	1 175	1 210
varav barn i fristående verksamhet	33	32	30	30
Andel placerade barn som går i förskoleklass och åk 1-3, %	83	88	83	89
Andel placerade barn som går i åk 4-6, %.	15	12	17	11
Antal producerade platser i stadsdelen	966	960	1 080	1 170
Antal inskrivna barn i stadsdelen	1 097	1 075	1 130	1 226
Bruttokostnad per heltidsbarn, kr	37 436	42 458	38 658	34 977
Kostnad för personal per heltidsbarn, kr	28 635	29 909	26 172	23 853
Kostnad för lokaler per heltidsbarn, kr	4 142	7 847	8 023	7 228
Övriga kostnader per heltidsbarn, kr	4 658	4 702	4 463	3 896
Inskrivna barn per heltid pedagogisk personal	18,1	19,1	19,5	21,6

Antal producerade platser kan inte tas fram (ekonomistyrning är informerad). I stället har producerat antal platser redovisats i samma relation till antal inskrivna barn utfall 2015, som relationen i budget 2015 antal producerade platser/ antal inskrivna barn.

4.4 Förskola

4.4.1 Förskola

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn från egen stadsdel	1 521	1 534	1 572	1 522
varav barn i fristående verksamhet	108	107	120	113
varav barn i pedagogisk omsorg i stadsdelen	0	0	0	0
varav barn i enskild	6	5	5	4

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
pedagogisk omsorg				
Andel placerade egna barn i förskoleverksamhet, %	89	87	89	87
varav andelen placerade egna barn i förskola, %	89	87	89	87
varav andelen placerade egna barn i pedagogisk omsorg, %	0	0	0	0
Antal vårdnadsbidrag	138	154	145	147
Antal producerade platser i stadsdelen.	1 148	1 153	1 280	1 196
Antal inskrivna barn i stadsdelen.	1 454	1 461	1 540	1 464
Bruttokostnad per heltidsbarn, kr.	128 112	138 131	130 221	137 447
Kostnad för personal per heltidsbarn, kr.	90 312	96 891	94 041	97 636
Kostnad för lokaler per heltidsbarn, kr.	20 777	22 292	21 403	23 675
Övriga kostnader per heltidsbarn, kr.	17 023	18 948	14 778	16 136
Inskrivna barn per heltid pedagogisk personal.	6,4	6,2	6,7	6,1

4.4.2 Pedagogisk omsorg, upp till 5 år

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal inskrivna barn i stadsdelens pedagogiska omsorg, upp till 5 år	0	0	0	0

4.4.3 Öppna förskolor

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Öppethållande timmar per vecka	35	33	37	37
Antal öppna förskolor	2	2	2	2

4.5 Individ- och familjeomsorg för barn och ungdomar

4.5.1 Barn och ungdom 0-20 år

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
-----------------	----------------	----------------	-------------	----------------

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal aktualiserade barn och ungdomar	473	540	490	442
Andel aktualiserade av totala antalet 0-20-åringar, %	7,9	8,5	6,8	6,6

4.5.2 Öppenvård

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal barn/ungdomar som är föremål för individuellt behovsprövade öppna insatser	107	141	125	154
Genomsnittlig nettokostnad per barn/ungdom i individuellt behovsprövade öppna insatser.	57 373	45 655	51 408	55 043

4.5.3 Familjehem

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn/ungdomar,	35	34	36	34
Antal asylsökande	33	36	26	100
Antal vård dygn per placerad	287	283	300	376
Nettokostnad per vård dygn, kr	660	660	662	786

4.5.4 Institutioner för 0-12-åringar

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn/ungdomar	5	1	1	0
Antal asylsökande.	7	8	8	0
Antal vård dygn per placerad.	7,4	1	30	0
Nettokostnad per vård dygn, kr.	5 548	6 040	10 000	0

4.5.5 Institutioner för 13-20-åringar

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal placerade barn/ungdomar.	4	5	4	9

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal asylsökande,	11	61	45	359
Antal vård dygn per placerad,	137	237	195	140
Nettokostnad per vård dygn, kr,	3 020	3 581	4 313	2 491

4.6 Äldreomsorg

4.6.1 Insatser i ordinärt boende

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal brukare med hemtjänst, över och under 65 år	1 164	1 206	1 150	1 188
varav brukare över 65 år	1 105	1 137	1 100	1 108

4.6.2 Utförd tid

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Total utförd tid i egen regi hos brukare, timmar	211 826	212 600	221 500	198 013
Tid som utförs av extern utförare hos brukare enligt hemtjänstvalet, timmar	66 777	66 926	66 000	72 865
Brukartid, %	68	64,7	64,4	59
Bruttokostnad per utförd timma hos brukare interna utförare, kr	436	505	470	555

Tid som utförs i egen regi redovisas på annat sätt än tidigare år pga nytt verksamhetsystem. Årsutfall 2015 var ca 217 000 timmar enligt tidigare mätsystem. Samtliga årsutfall i egen regi är exkl de timmar som utförs åt Sociala omsorgsförvaltningen. Bruttokostnaden per utförd timme är inkl merkostnader för borttagande av delade turer.

4.6.3 Matdistribution

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal personer med matdistribution	443	400	450	283
varav antal personer med kyld mat	267	360	450	283
varav antal personer med varm mat	176	40	0	0

4.6.4 Vård- och omsorgsboende med hemtjänst

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal köpta platser.	45	38	35	38
Antal producerade platser (lägenheter) i egen stadsdel.	58	62	62	34

4.6.5 Vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal köpta platser	265	264	258	260
Antal producerade platser (lägenheter) i egen stadsdel	226	230	226	226
Antal entreprenadplatser	0	0	0	0

4.6.6 Korttidsvård

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Antal producerade korttidsplatser	14	14	0	0
Antal belagda dygn med korttidsvård	3 523	2 307	0	11
Bruttokostnad per vård dygn, kr	2 348	3 671	0	94 952
Antal köpta dygn med korttidsvård, för egna stadsdelsinvånare	11 122	7 642	6 205	6 907
Antal personer från stadsdelen med korttidsvård	219	266	155	273
Antal dygn per person med korttidsvård	51	29	40	25

4.6.7 Övrigt

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Trygghetstelefoner	1 202	1 244	1 150	1 275
Antal hemvårdsbidrag	80	87	80	65

4.7 Egen organisation

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
Andel personer som har		96,3	95	96,5

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2013	Årsutfall 2014	Budget 2015	Årsutfall 2015
heltidsanställningar.				

5 Investeringar

Investeringsprojekt

Tkr	Godkänd utgift	Utgift tom 2014	Utgift 2015	Återstår
Markanläggning förskola			800	-800
			800	-800

Analys

Investeringen avser anläggning av lekplats på Skogsängens förskola.